

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografică arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond

Crisă în Austria.

Sibiu, 12 Novembre n.

Dacă sunt adevărate știrile ce ne vin de la Viena, situația parlamentară e foarte critică în cealaltă parte a monarchiei noastre și în zilele cele mai apropiate treba trebuie să ajungă la frângerea pâinii.

Pentru-că o clarificare a situațiilor se impune cu necesitate constricționată, fie pe o cale, sau pe alta.

Sunt adecă numai două căi posibile pentru eșiră din încurcături: ori disolvarea parlamentului, ori retragerea guvernului.

Întelepciunea Monarhului va avea să decidă și de astădată, ca de atâtea ori în trecut, că pentru monarchie și pentru marile ei interese care cale e cea mai bună, care e cea ducătoare la scop?

În urma obstrucției pe care deputații cehi au inaugurat-o de nou în reichsrath-ul austriac, funcționarea parlamentului e făcută imposibilă în cealaltă parte a monarchiei, și nu sunt prospecte, ca cele două necesități de stat, cari își așteaptă grabnică rezolvare, a nune: budgetul și legile militare despre urcarea contingentului de recruți, să treacă la timp prin discuția parlamentară, pentru a pute primi putere de lege până la finea anului curent.

Guvernul e în curat cu lucrul acesta; și de aceea se aștepta, că în ședința ținută ieri, Marți, din partea reichsrath-ului austriac, prim-ministrul Körber se făcă declarațiuni nouă în chestia regulării chestiei cu folosirea limbilor în afaceri oficioase, și a nune, declarațiuni *multămitore pentru Cehi*, în care cas Cehii ar fi gata apoi a sista obstrucția și a da tot concursul lor guvernului, ca atât budgetul, cât și legile militare, să fie votate în timpul cel mai scurt posibil.

N'avam știre, dacă prim-ministrul austriac a făcut sau nu astfel de declarațiuni, și dacă preste tot a vorbit în ședința de ieri a reichsrath-ului

de la Viena. Avem însă știre, că în cercurile politice austriace poziția actualului guvern de dincolo e considerată de sdruncinată, și se vorbește cu totă siguranța despre apropiata sa retragere și despre compunerea unui ministeriu de coalițiune, în frunte cu Dr. *Baernreither*.

Dacă știrea se va adeveri, ea nu însemneză alta de cât o splendidă învingere a Cehilor, pentru-că abia sunt câteva zile de când Cehii, prin rostul frunțașului lor, Dr. *Kramarz*, au declarat război guvernului austriac, în plin parlament, spunându-i, că situația nu se pôte limpedi pe altă cale, de cât numai prin fapte energice ale unor destoinici bărbați de stat, pentru cari, dacă actualul guvern nu se simte destul de tare, sau nu vrea să le facă, *se vor găsi, și trebuie să se găsească alții, cari datori vor fi să le facă!*

Pe semne guvernul austriac a tras consecințele din acest energic ultimatum al Cehilor, și e pe cale de a demisiona, dacă cumva voiața și dorința Monarhului nu-l va ține și mai departe în fruntea afacerilor publice, în care cas vine însă pus în aplicare al doilea remediu: disolvarea parlamentului austriac.

Și într'un cas, și într'altul, urmările se vor simți și la noi; pentru-că afară de cele două necesități de stat amintite, mai există una, și mai mare și și mai urgentă, *pactul*, a cărui rezolvare și perfecționare devine foarte problematică. A nune, dacă guvernul austriac cade, toate înțelegerile luate cu guvernul ungar în chestia pactului rămân baltă, fiind-că noul guvern se pôte pune pe nouă base, și va începe nouă tratative, pentru a căror terminare se cere timp mai îndelungat, de care nu dispune guvernul, dat fiind, că pentru legarea pactului e foarte apropiată ora a douăsprezecea. Ear' dacă vine disolvat parlamentul austriac, pactul nu pôte fi perfecționat dincolo pe cale parlamentară, ceea-ce earăși e în contra dorinței și voiaței celor din Ungaria.

Ori pe ce cale se va încerca deci în cealaltă parte a monarchiei sanarea

reului, acesta va exista și mai departe, numai cât în altă formă. Și din acest motiv, cu îngrijorare trebuie să așteptăm evenimentele ce se vor ivi.

Din trecut.

V.

Atâta e tot ce a făcut guvernul independent magiar de la 1848 în chestia națională, mai bine zis, în chestia română. A pus comisiunea unionistă să compună un proiect de lege despre drepturile cetățenești ale națiunii române, și când a fost proiectul gata, l'a pus la dosar, și acolo a stat, până-ce abia mai anii trecurți a fost descoperit de un profesor universitar din Cluj, întră actele referitoare la uniunea Ardealului cu Ungaria, decretată din partea dietei Ardealului în 30 Maiu 1848.

Guvernul n'a prezentat parlamentului, spre votare, proiectul acesta de lege; și n'a prezentat nici altul, compus din a sa parte, și referitor la toate naționalitățile nemagiare din patrie, — nu numai la Români, — ceea-ce se pôte scusa însă cu evenimentele cari au urmat imediat după-ce comisiunea unionistă și-a terminat lucrările, și cari nu erau de așa, ca dieta terii să pôta discuta în liniște și cu obiectivitatea cerută un proiect de lege atât de important, cum era cel despre drepturile cetățenești ale națiunii române.

Chestia a rămas deci neresolvată la anul 1848, cu toate că și din inițiativa particulară s'a fost propus în parlament votarea unui proiect de lege care să mulțămescă pe Români și să le satisfacă dorințele și aspirațiunile.

A nune, în ședința din 24 August (1848) a casei magnaților, baronul *Wesselényi Miklós* a luat cuvântul în chestia română, în mod incidental, și a făcut propunere concretă în favoarea rezolvării ei.

Ardelean fiind, baronul *Wesselényi* cunoștea bine raporturile politice din Transilvania, cunoștea bine și dispoziția care domnia printră Români, și

știa, că e neincunjurat de lipsă să se facă ceva pentru Români, ca să se liniștească. A pășit deci în fața casei magnaților în ședința din 24 August cu următoarea propunere:

— „Casa magnaților declară, și provocă prietnește casa de jos, ca și ea să declare, că ambele case, întrăga legislatură, nutrește sentimente de afinitate și frățietate față de cei de diferite rase și limbi din patria noastră, și întră acestia față de Valachi sau de Români. Imparte cu ei cu plăcere toate drepturile împărțibile ale națiunii. Prin libertatea publică constituțională, egalitatea în drept și datorință, vrea să lipescă sôrtea lor și interesele lor de ale ei proprii, și declară, că ele stau sub scutul constituțiunii. Pentru a da trup acestei declarațiuni, se provocă ministerul, ca să prezenteze caselor următorii

Proiect de lege:

Cu privire la îngrijorările și dorințele cetățenilor de limbă română ai patriei se dispune:

§ 1. Cetățenii de lege greco-unită și greco-neunită, având drepturi egale în patria întrăga cu cei de alte religiuni și confesiuni creștine, pot dispune liberi, — și în Ardealul de până acum, — sub supravegherea constituțională a ministeriului responsabil, asupra tuturor afacerilor eclesiastice, atât uniții cât și neuniții.

§ 2. Despre conducerea acestor afaceri bisericești, protocoalele au să le pôrte în limba magiară și română.

§ 3. În șecolele lor elementare limba de propunere să fie cea română, propunându-se însă și limba magiară.

§ 4. În comunele cu poporațiune română, notarii comunali au să compună protocoalele în limba magiară și română.

§ 5. Petițiunile, obligațiunile și ori-ce documente scrise în limba română au să fie primite pretutindenea, dacă sunt scrise cu litere și ortografie latină, ceea-ce este de înțeles și referitor la protocoalele amintite în §§ 2 și 4.

FOIȘORĂ

În liniștea serii.

Memoriei micului Valeriu.

Sgomotul monoton de oraș mă plictisește, și aerul cald mi îngreuează pieptul. — Totă mișcarea orășenească mi-e de nesuferit, — totul mă supără. Creierul se simte încătușat și nu mai pôte funcționa în voia lui, — eugețele mi-se îngreuează ca sub plumb. — Libertate și liniște mi cere rațiunea, — liniște și libertate întrăga fire!

... Încet, în pași mărunți, trec prin promenățiile adumbrate de bolta teilor, cari ca străji le încunjura pe de ambele margini, unindu-și ramurile lor stufoase. Valurile lumii eșite la aer se mișcă încet, ca și o vale de lavă ce se rostogolește pe șes,

Străbat prin mulțimea parfumată de mirosoșul greoiu și caracteristic al orașului. Promenățiile dau într-o vale. O cărare se perde în câmpia...

Depart de sgomotul asurzător, și de aerul mucegiuș e un teiu înalt și vechiu. Pe iarba mătăsășă, crescută în umbra teiului, îmi află liniștea, dulce și mângăetore. —

Câmpia întrăga e cosită și miresme dulci de fân umplu aerul môle și vâratec. În fața mea, departe, se ridică un șir de munți, a căror frunte e încoronată cu codri vechi de fag și brad, ear' pôlele lor se pierd în văi cu lanuri aurii.

Se 'nsereză. Lucăfărul de séră tremură în zarea sôrelui scăpătat după munte... Cu miliónele isvoresc steele pe albastrul cerului. — Luna palidă, ca chipul unei fecioare murinde, se ridică maestrosă, în tăcere, din rarități de fagi.

Firea întrăga tace. Valea de lângă teiu dorme lin în matca ei, borborosind din când în când în vișu-i dulce și fermecător. Aerul pare-că e mort, numai suflarea mea îl mai lăgână ușor și lin.

Imi închid ochii, în liniștea acesta sfântă, să visez dulce, ca apa văii...

Încet, tremurând, se mișcă aerul. — Din depărtare aud clopotele sunând a liniște, a dulce somn. Prin aerul nopții tremurător străbate dăngănitul lor, dulce ca o rugăciune divină. Melancolic sună cornul prin văile munților, ce se țin de mână cu piscurile stâncose. — Doios cântă un păstorăș din frunză. El își cântă dorul pribeg. Cântul lui ispitind pëtrunde codrul, care îl acompa-

niză priu freametu-i dulce. — Firea e n-belșugată de cântece. Lîmpeși și dulci reiese ariile pretutindenea. — Tote contribuie la sfânta simfonie a serii.

Sficioș și cu frică mi deschid ochii, ca nu cumva să spari sunetele voluptose. Aerul par' că se rumenește de multa voluptate și dulcetea a cântecilor...

Ce frumseță în întrăga natură. — O sfântă armonie domnește în totă firea. Învolturăm înmi pun întrebarea: de unde ôre provine armonia acesta în natură, și care e cauza universului? — Să fie ôre obârșia lumii materia, cum zice unii? Ôre ea compune lumea? — Dar' acesta constă din mii de milióne de părticele, de atomi, cari toți sunt condiționați unii prin alții. — Deci și materia în întreg' mea ei trebuie să fie condiționată. Ear' ce e condiționat nu pôte fi vecinic, nu pôte fi absolut. Fîind materia neabsolută, nevecinică, nu pôte fi deci obârșia universului, căci rațiunea noastră pretinde drept cauză ceva absolut. Alțcum cum ar și pută să fie materia cauza materiei? Ei' cauza eului meu? — Și armonia să fie etectul întemplării ôrbe? Nu, nu pôte să fie, căci știut este, că armonia acesta, precum și întrăga fire, pretinde o cauză absolută, o cauză vecinică.

Ori unde mi întore privirea, mii de frumseți mi-se oferă. Înfiorându-mă simt apropierea acelei ființe supranaturale, pe care o numim cauză absolută. Firea întrăga îmi sugereză ideea sfântă a Atotputernicului, și pretutindenea mă încunjură ființa celui Necuprins. „Ceriurile spun mărirea Lui Dumnezeu, și fac erea mânilor Lui o vestește țaria. Ziua zilei spune cuvânt, și nôptea nopții vestește știință. Nu sunt graiuri, nici cuvinte, ale cărora să nu se audă glasurile lor”...

„În a naturei eternă carte a resfoi nu 'nceta, Căci e imprimat într'nsa al lui Dzeu chip sfânt!” —

zice un poet. — Dar' dacă al lui Dzeu chip sfânt nu e întipărit în sufletul meu, dacă nu 'L cunosc, există el ôre pentru mine 'L voi afla eu ôre în a naturei eternă carte? — Nu! — Dacă nu 'L voi cunoste, nu 'L voi avé în sufletul meu. El nu există pentru mine și de giaba voi tot resfoi în a naturei eternă carte! Totdeuna trebuie deci, ca căutându 'L să 'L află mai întâiu în sufletul meu, și de sigur 'L voi afla atunci pretutindeni.

Natura, — zice un savant german, — este o carte, compusă numai și numai din consonante, și ca să putem ceti în acesta carte, e indispensabil de lipsă să avem

Baronul Wesselényi a luat apoi de nou cuvântul în şedinţa din 25 August a casei de sus, pentru a-şi motiva propunerea; şi cu această ocaziune a rostit următoarea vorbire:

— "Casa mi-a dat în rândul trecut permisiune să fac o propunere. Obiectul asupra căruia vreau să vorbesc, e de cea mai mare importanţă, a nume: e liniştirea şi împăcarea diferitelor popoare, locuitorii în patria noastră. Străbat cu ochii spiritului meu prin viitorul plin de nori al patriei mele, şi viitorul e mai negru de cât noaptea ochilor mei. (Baronul era orb!). Vede o singură rază, şi palidă e şi raza aceasta! Pacea şi înţelegerea ne mai pot mântui! Sfântul Stefan o spunea fiului seu, că: fericită e ţera în care sunt mai multe naţionalităţi! Sfatul acesta, de care s'au ținut fruntaşii nostri, pe noi ne apasă ca un blăstem, pentru-că popoarele sunt amărâte şi s'au sculat unul în contra celuilalt. De aceea trebuie să mijlocim înţelegerea cu orice preţ. Esistă mai multe căi, pe cari naţiunea poate să scape de pericolul de-a fi înghiţită. Întâia ar fi forţa. Dar' pentru a pune forţa cu succes în aplicare se cere foarte mare putere fizică, pentru-că oamenii se despart mai bucuri de viaţă de cât de limbă. Şi apoi s'au sfârşit cu epoca forţei, în care Slavii de exemplu au fost estirpaţi cu sabia şi foc în provinciile germane. Al doilea ar fi asimilarea. Pentru aceasta se cere o cultură foarte mare, avuţii enorme şi însuşiri speciale de atragere. Nouă ne lipsesc, pentru-că n'am fost în stare de atâta bunăvoinţă de vreme să asimilăm celelalte naţionalităţi, din contră, în decursul vremii s'au desmagiarisat multe familii magiare. Ne mai rămâne deschisă deci numai o a treia cale, a ne uni din inimă cu naţionalităţile, a lega alianţă cu ele, a le îmbrăţişa ca pe nişte surori, şi a le face părtaşe de toate drepturile, ca pe nişte fiice ale constituţiunii comune.

Esistă un drept, care în ţera locuită de mai multe naţionalităţi nu poate fi exercitat decât numai din partea uneia, a nume: dreptul limbei oficiale; şi naţionalitatea aceasta poate fi numai aceea, care a dat nume ţerei, şi a cărei limbă prin jurământul domnitorului a fost decretată de limbă diplomatică. Dreptul acesta nu poate fi împărţit, pentru-că împărţirea s'ar pute face numai cu ajutorii sabiei. Tote celelalte drepturi însă trebuie să le împărţim frăţeşte. Şi în împărţirea aceasta am fost până acum just. Ne-am lipsit singuri de drepturile noastre, pentru a le da celor lipsiţi. Legislatura privilegiată ungară a dat drepturi Nemţilor, Slavilor şi Valachilor. Nu pentru-că e Magiar se bucură cutare şi cutare de drepturile acestea, ci pentru-că e om şi cetăţean de stat. Şi totuşi poporul

de rând a fost sedus şi a fost făcut să creadă, că concesiunile i-le-a făcut împăratul. E trist şi desavantaos. Noi ni-am dat osul şi mедуva, puterea şi nervii, ca să facem oameni, ca să facem cetăţeni din milioane. Dar' milioanele au rămas străine de noi şi noi am slăbit! Intriganţii amăgitori de popor au făcut pe Croaţi, Sârbi, Saşi şi Valachi să creadă, că vom să influinţăm asupra limbei lor. De altcun popoarele acestea n'au avut motiv să fie îngrijite şi nici să se plângă. Drepturile Saşilor erau basate pe privilegii, dar' nu erau asigurate prin nici o lege şi nici o constituţiune. Nou sistem a pus toate drepturile şi libertăţile popoarelor pe baze constituţionale, de aceea Saşii ne datorază recunoştinţă. Valachilor nu li a fost asigurată naţionalitatea prin nici o lege mai veche, şi nici astăzi naţionalităţile nu pot primi constituţiuni separate. E adevărat, că asupra Valachilor pocea biciul volnicilor; dar' nu pentru-că erau Valachi, ci pentru-că erau plugari.

Plugarul magiar nu o ducea mai bine. Se vede de acolo, că Valachul nobil încă putea să se ridice până la cea mai înaltă demnitate. Pe lângă aceasta mai vin puse persecuţiunile vechilor credincioşi (ortodocşi), cari au mers aşa departe, în cât mulţi au murit fără a fi botezaţi şi mulţi trăiau necununăţi. Dar' toate acestea au încetat, pentru-că şi cu privire la profesia de credinţă sunt tot aşa de liberi ca şi Ungurii. Dar' fiind-că Valachii mai au şi alte îngrijiri şi dorinţe, trebuie să le precumpenim şi pe acestea. Valachii au adresat mai multe petiţiuni dietei din urmă a Ardealului, referitoare la perfecţionarea uniunii. Uniunea a urmat, şi cu testament am primit noi ca moştenire simpatia faţă de Valachi.

De aceea propunerea mea e următoarea: 1. Casa să-şi exprime simpatia sa şi sincera bunăvoinţă faţă de diferitele popoare, indeosebi faţă de Români. 2. Casa să declare că va respecta drepturile şi libertăţile cetăţeneşti ale Românilor ca pe ale sale proprii. 3. Casa să provoace guvernul să prezenteze propunerea mea, ca proiect de lege, ambelor case. 4. Români să fie îndreptăţiţi a se folosi în chestii oficiale de limba magiară sau de cea română! Eu le zic Români, pentru-că ei voesc aşa, dar' şi pentru-că e adevărat că sunt urmaşii Romanilor. Interesul lor este să se apropie de noi. Pentru-că şi ei, tot aşa ca şi noi, sunt singuri pe acest pământ. Implor casa să primescă propunerea mea, pentru-că numai aşa putem face înţelegere şi pace. (Aplause).

Acest proiect de lege al baronului Wesselényi, întocmai ca şi al comisiei unioniste, a rămas şi el îngropat în

arhivele guvernului ungueresc, pentru-că n'a ajuns să fie discutat şi votat, în urma evenimentelor deslănţuite asupra ţerii.

Regele Carol în Bulgaria.

Marţi la orele zece Maiestatea Sa Regele Carol al României a plecat cu tren special de la Bucureşti la Giurgiu, de unde la orele 2 d. a. a trecut Dunărea, descălecând la Ruscic pe pământul Bulgariei.

Suveranului român i-s'a pregătit la Ruscic primire splendidă din partea Bulgariei oficiale şi neoficiale; şi ne place a crede, că toate vor să decurgă şi vor decurge amănunţit programului stabilit înainte, în mijlocul unei însufleţiri şi bucurii generale, vedându-se reînnoite legăturile de sinceră şi trainică prietenie între două ţeri vecine, cari în timpul din urmă numai în raporturi de prietenie nu se aflau.

Pentru-că scopul vizitei Maiestăţii Sale Regelui Carol la Ruscic, de unde va face excursie şi la Plevna, acesta este: *stabilirea relaţiunilor amicale între România şi Bulgaria.* Aceasta e explicarea pe care o dă vizitei întregă presă europeană, care consideră vizita de mare eveniment politic.

Astfel ziarul "Berliner Tagblatt" vorbind despre vizita acesta, constată şi spune, că ea face senzaţie, fiind-că până mai zilele trecute relaţiile dintre România şi Bulgaria erau foarte încordate şi duşmănoase.

Causele le găseşte numitul ziaru de o parte în mişelăsa asasinare a lui Mihăileanu şi în urmă în achitarea, făcută cu ușurătate din partea Bulgarilor a lui Sarafoff, ear' de altă parte în politica naţionalistă foarte severă a României, cu privire la Dobrugea, şi în împotrivirea acesteia la bulgărisarea Românilor din Macedonia.

Numitul ziaru scrie apoi că: "Nu se poate nega, vizita acesta are însemnătate politică, în acel sens, că va contribui la o înţelegere între Bulgaria şi România, şi va înlătura multe conflicte, îndrumând ambele state către relaţii mai amicale". . . .

Mai spune apoi ziarul berlinez, că în telnirea acesta a Suveranului român cu principele Bulgariei nu e pusă la cale din partea monarhiei austro-ungare, dar' pentru aceea corespunde năsuinţelor pacifice ale acesteia.

Un remarcabil articol de fond a scris despre vizita acesta a regelui Carol la Ruscic şi ziarul magiar "Budapesti Hirlap", care într' altele spune, că principele Bulgariei, fără consimţământul Curţii şi diplomaţiei din Petersburg, nu s'ar fi grăbit să-şi părăsească capitala şi să alerge la Dunăre, ca să primască pe oşele seu, regele României. De sigur că cei doi Suverani vor discuta şi chestia macedonenă. Rar se află în Europa o persoană care să cunoască mai bine chestia orientală şi politica rusescă, decât regele Carol, care este foarte mult stimat de Europa întregă. Suveranul României, pe lângă Francisc Iosif, este cel mai sincer amic al

păcii, şi de la urcarea sa pe tron, până în ziua de azi, a fost totdeauna leal şi corect. Istoria va vorbi cu cea mai mare recunoştinţă despre dînsul, fiind-că în lunga sa domnie n'a purtat de cât un singur războiu, biruitor şi glorios pentru naţiunea sa, ear' ceilalţi ani ai domniei i-a consacrat pentru prosperitatea culturală şi materială, a ţerii sale.

Ear' părerile Bulgarilor despre vizita acesta sunt exprimate în ziarul oficios "Bulgaria", care publicase nu de mult un articol de fond, relevând, că vizita Regelui României va completa fericitele evenimente din vremurile din urmă, cari au însemnat orientul politic al Bulgariei. Regele Carol va fi primit cu bucurie de poporul bulgar, nu numai ca Suveranul unui stat vecin, cu care Bulgaria are atâtea interese esenţiale de a fi în bune relaţiuni, dar' ca pe acela, care a luat parte la războiul de liberare a poporului bulgar. Bulgarii nu pot să nu-şi reamintescă cu recunoştinţă, că Maiestatea Sa Regele Carol în fruntea brabei sale armate şi umăr la umăr cu trupele liberatoare ruseşti, a luptat pentru desrobirea lor. Sacrificiile pe cari poporul român le-a făcut în acest războiu, găsesc un loc larg de recunoştinţă în inima poporului bulgar, pe care politica nu-î va putea vreodată restrînge.

Ziarul oficios exprimă convingerea că vizita Regelui Carol va strînge şi mai mult relaţiunile amicale dintre România şi Bulgaria şi va fi începutul unui lung period de raporturi cordiale între cele două ţeri, cari sunt unite nu numai prin trecutul lor, dar' şi prin interesele lor materiale şi prin aspiraţiunile lor culturale.

Sperăm a putea da în numărul viitor amănunte despre vizita acesta, făcută sub auspiciu atât de frumöse.

Pentru catedrală.

Publicăm astăzi lista ofertelor întrate pentru catedrală de la preoţimea şi învăţătorimea noastră din protopresbiteratul Turzii, exprimându-ne bucuria asupra rezultatului frumos pe care l'a avut şi în acest tract colectarea întreprinsă din partea zelosului şef tractual. Lista e următoarea:

a) preoţi:

1. Jovian Murşian, protopresbiter	cor. 300
2. Vasilie Orăsan, paroch în Murş-Săniacob	300
3. Vincenţiu Orăsan, paroch în Agerbiciu	150
4. George Murşian, paroch în Hărăstăş	150
5. Ioan Ilescu, paroch în Banabic	120
6. George Cimoca, paroch în Hidiş	120
7. Nicolae German, capelan în Botez, şi soţie-sa Neti	110
8. Gregoriu Pop, paroch în Vaidasig	100
9. Ilie Şerban, paroch în Murş-Cheţa	100
10. George Costin, paroch în Sănmihail	100
11. Ioan Hopârtean, paroch în Cucerdea-săcucă	100
12. Andreiu Chirali, paroch în Soatul-inferior	100
13. Andreiu Badiu, paroch în Murş-Uioara	100
14. Vasilie Crişan, paroch în Murş-Decea	100
15. Maxim Purşa, paroch în Ceagz	100
16. Eulampiu Negrea, paroch în Feldioara	100
17. Ioan Oniga, paroch în Micioşlaca	100
18. Ioan Călugăr, paroch în Cicud	100
19. Teodor Oniţ, paroch în Găbud	100
20. Gavriil Micu, paroch în Muerău	100

vocalele în noi, în sufletul nostru. Numai atunci devine această mare şi misterioasă carte înţeleasă de noi.

Natura întăreşte pe cei credincioşi în credinţa lor, ear' celor îndoelnici şi celor fără credinţă le măreşte îndoiala şi necredinţa.

Vai ţie om fără de credinţă, tu care nu cunoşti, nu vrei să cunoşti pe Dumnezeu din lucrul mânilor Lui, nu vrei să cunoşti obârşia ta. Fără răspuns vei sta înaintea marelui judecător, pe care cunoscându-L nu-î mulţămesti, ci te faci deşert în părerile tale, întunecându-te în mintea ta cea neînţelegetoare.

Cât de frumos s'a exprimat chiar şi Bonaparte, ispitit fiind de învăţatul Monge despre religione, zicând: religionea mea e foarte simplă. Privesc în universul acesta vast, din atâtea particule compus, aşa de admirabil, şi-mi zic: că nu poate fi efectul unei întemplări, ci e opul unei fiinţe necunoscută, supranaturale, care întrece pe om în gradul acela, în care natura întrece lucrurile noastre cele mai frumöse şi perfecte.

Şi adevărat a vorbit Bonaparte. Şi cine ar fi ore aşa de întunecat la minte, ca să nu creadă acest adevăr.

E absurd să susţii cu Thales, că universul şi-ar avé originea în apă, sau cu Phe-

ricides şi Anaximander că aerul ar fi principiul lumii. E naiv să te pleci cătră materialism, susţinând că materia ar fi produsul spiritului, că conştiinţa ar fi efectul materiei, sau să te închini spiritualismului, strigând că spiritul omului l'ar fi produsul naturii materiale, adică materia.

Adevărul absolut e numai unul, şi acesta e în ceru, e Dumnezeu, spre care se întorc inimile credinciose ale muritorilor. El e cauza absolută, obârşia cea vecinică a tuturor lucrurilor. Câtă înţelepciune a vărsat Atotputernicul în fiinţele sale. El, care din tronu-l de raze primeşte, încungiurat de heruvimi şi serafimi, cetele ingerilor, ce fug prin lumile solare, aducând în póla hainţei lor argintii, rugămintile şi plângerile muritorilor.

Apropiindu-se de el îl preamăresc şi îi cântă imnuri de laudă!

Şi tu eşti un mic ingeraş acum, suflet blând, Valere! Iţi aud vocea, inger blând, — o cunosc bine — acum când toţi tac şi numai cântul tău mai pătrunde necuprinsul, — în forma unei rugăciuni divine.

Ochii tăi albastrii ca seninul, scleşesc de fericirea cea vecinică, fericirea că poţi duce rugămintile noastre cu póla hănuţei tale înaintea Preabunului nostru Creatoriu.

O! vechi şi sfinte credinţe! Câtă dulce fericire, şi cât farmec cuprindeţi voi pe sēma noastră! Din pruncie suntem deprinşi cu voi, şi viaţa noastră pare că se scaldă în nevoinţele voăstră. — Cu ce ore vor să vă înlocuiască cei-ce tind a vă nimici cu totul? Unde să te căutăm atunci Valere, unde, dacă nu acolo unde ştim că te afli, în căta ingerilor?

O câtă fină desă, înmuiată în razele voluptuöse ale lunii, pluteşte peste câmpie. Luna înecat înotă prin milioanele de stele, ce neastămpărate închid şi deschid genele scilpitore, ear' pe promenădile boltite de stufuöse ramuri de teiu, pe furiş străbate câte-o rază de lumină, desemnând pe năşipul gâlbui capriţioş figură. — E linişte, nu se aude decât şgomotul paşilor mei în tainica noapte. Repede trec prin strădile strimte, întunecate de umbra şiragului de case. Ici-colea mai aruncă bălaia lună câte o diră de lumină prin întunerecul lor. . . . şi iată-mă în odaia mea, în care luna, domnitoarea singurătăţii, revărsă întreg argintul ei. Păunş.

b) învățători:

1. Ioan Tănase (Agêrbiciu)	60
2. Ioan Mănică (Banabie)	60
3. Simion Sécărea (Hă-rastăș)	60
4. Pavel Stanciu (Vaida-sig)	50
5. Stefan Arion (Agris)	30
6. Ioan Varga (Mueru)	30

Din parlament.

De câteva zile se discută în dieta țerii proiectul de lege despre indemnizarea cerută din partea guvernului, pentru primele patru luni ale anului viitoriu.

Guvernul cere adecă autorizație, că în cazul dacă budgetul țerii pentru anul viitoriu nu va pute fi votat până la finea anului acestuia, guvernul să aibă dreptul de a face eroațiuni în cadrele budgetului anului trecut.

Atât budgetul, cât și indemnizarea, formează chestie de încredere; și de aceea opoziția parlamentară e totdeauna contrară votării budgetului și e contrară și votării indemnizației. Așa e pe alte locuri, așa e și la noi. Și opoziția ține se și motiveze totdeauna neîncrederea față de guvern, pentru-ca să-i fie justificat votul în fața opiniei publice.

Opoziția din dieta ungară își motivează neîncrederea față de actualul guvern cu ținută îndoelnică a acestuia în chestia pactului, cu prea marea supunere ce o arată față de cei de la Viena, și cu politica greșită pe care o urmărește față de naționalitățile nemagiare din patrie.

Pe tema acesta din urmă a fost atacat guvernul, respective prim-ministrul Széll în ședința de Mercuri a dietei, din partea deputatului kossuthist Komjáthy, care într-o vorbire de trei ore s'a încercat să arete, cum actualul guvern a dat frâu liber naționalităților, ca să se ridice în contra clădirii statului unitar național magiar, împedecându-i consolidarea.

Deputatul Komjáthy a vorbit și de altădată în chestia naționalităților, și a dovedit totdeauna, că informațiile și-le scote din zărelle magiare, cari cu patimă, tendențiositate și contrar adevărului factic scriu despre nemagiari, de aceea a și fost combătut cu succes totdeauna din partea celor provocați.

Așa a vorbit deputatul Komjáthy și de astădată, cu totul pe placul șovinismului magiar, fără a se cugeta la aceea, că mare ne dreptate face milioanelor de cetățeni pe cari Dumnezeu i-a lăsat să fie de altă limbă, nu de cea magiară, când îi atacă fără motiv.

Dăm în resumat partea din vorbirea lui Komjáthy, care se referă la chestia naționalităților, pentru-ca să-i cunoască și cetitorii nostri modul de gândire. A vorbit cam următoarele:

Oratorul începe prin a spune că în discursul prin care ministrul-president Széll a ocupat scaunul de șef al guvernului, n'a dat nici un program cu privire la aceea, cum s'ar pute rezolvă chestiunea naționalităților din punct de vedere al întăririi rasei magiare. Oratorul l'a interpelat, ca să-i de ocazie a se declara în chestiunea această, însă ministrul-president a tăcut. Abia la 1900 s'a aușit glasul lui Széll în privința această. A spus atunci vorbe frumoase, dar' declarațiile lui au rămas numai vorbe, căci și-a uitat să ficeze ținta ce trebuie să o ajungă, și n'a stabilit mijlocele cu cari să se realizeze scopul.

Resultatele s'au văcut. De-odată și în întregă țera naționalitățile s'au ridicat, ca să asedieze clădirea statului național magiar (O voce din stânga: Hotărârea comitatului Brașov). Vă mai aduceți a minte de afacerea școlilor din Brașov, față cu care ministrul-president a luat o astfel de poziție, în cât am fost silit să combat politica lui de naționalitate. (Oratorul vorbește amănunțit despre afacerea această.) Am arătat atunci asupra consecințelor ce le-au tras naționalitățile din declarațiile dlui ministru-president, că adecă el pășește pe urmele tradițiilor partidului deakist. Eu sunt contrariul acestor tradiții și nu pot permite, ca în Ungaria pe teren de naționalitate să se refere cineva la tradițiile partidului deakist, căci știți și dvăstre, cari sunt resultatele acelor tradiții: crearea legii de naționalitate și autonomiei bisericești și școlare gr. or. române și sârbești.

Acesta a adus cu sine atunci, că au venit aici numărul cel mare de deputați naționaliști, ca să fie un viu protest în contra a tot ce e magiar și ca să reprezinte negațiunea vie față de supremația statului magiar. Și atunci însă domnul ministru-president a năvălit asupra-mi cu totă oratoria de care e capabil și maiortatea l'a aplaudat furtunos. La 15 Februarie (1900) am adus earăși în discușiune chestiunea naționalităților și mi-a combătut cu dibăcie toate afirmările. (Pentru-că nu erau adevărate! Red.) Am tăcut un timp ore-care, însă am urmărit cu atențiune evenimentele, și ași fi fericit, dacă ași pute să vorbesc azi, în tonul pocăinței, dar' n'am nici cauză, nici drept s'o fac acestă.

De ce? Iată o spun prin scurte cuvinte: Toți ômenii gânditori în Ungaria, fără deosebire de partid, știu și simt, că nici-odată Ungaria n'a fost față cu naționalitățile într-o situație mai periculoasă de cât azi, după trei ani de guvernare a dlui ministru-president.

Guvernul a confirmat în poziția de episcop în Neoplanta pe Mitrofan Sevic, care nu știe ungurește. Tot sub era lui Széll s'a întâmplat că fișpanul Zako Milan și-a ținut vorbirea de inaugurare în limba sêrbescă, pe când funcționarului de stat numai în limba oficială a statului este iertat a vorbi. Tot acest spirit s'a manifestat și cu ocazia discursului inaugural, ce l'a ținut fișpanul din Arad, care a declarat că va respecta drepturile naționalităților. Unde există în Ungaria drept de naționalitate? (In lege! Red.) Aici sunt numai drepturi cetățenești. Astfel sunt fișpanii erei nouă.

Guvernul nu urmărește cu atențiune ceea-ce se scrie în presa naționalităților; în biroul de presă al ministrului president nu se află traducător din limba slovacă. Széll Kálmán când a venit la guvern a desființat secția naționalităților, numai ca să de o lovitură vechiului sistem.

Pe distinși pricepători ai politicii de naționalitate dl ministrul-president i-a concediat, a concediat și pe Jancsó Benedek, pe care ar fi trebuit să-l țină acolo unde a fost, ca să facă și mai departe servicii mari intereseelor naționale magiare.

Societatea culturală română ("Asociațiunea", pe care Komjáthy o numește "oláh kultüregylet") despre care ori-cine știe, că s'a înființat cu scop politic, ca acolo să se fierbă fermentul, pe care vreau să-l folosescă în Ungaria contra rasei magiare, n'avea bani, ca să-și înființeze o casă proprie. S'a adresat guvernului care i-a dat concesiune pentru punerea în circulație a 100.000 losuri spre scopul înființării casei. Așa dar' din bunăvoința guvernului, magiar s'a întâmplat, că acestă societate și-a putut înființa casa.

Ministrul-president a promis, să controleze mai strict școlile naționalităților. Acestă însă nu s'a întâmplat, tot așa precum guvernul n'a făcut nimic în afacerile naționalităților. De când Széll e la putere mișcarea naționalistă face stricăciuni și printră Șvabii din Banat. Un semn trist pentru mișcarea naționalistă este și acela, că comitatul Neutra a fost silit să trimită o anchetă specială pentru a studia referințele. Asta n'ar fi fost necesar, dacă guvernul ar avé o politică de naționalitate hotărâtă și conștientă.

Vorbește apoi contra institutelor din bani românești, slovacăști, în legătură cu chestiunea Sécuilor, contra cărora guvernul nu face nimic. Se ocupă apoi de alegerea lui Mangra la scaunul episcopesc din Arad și spune că Mangra va ajunge încă să între în camera magnaților, fiind-că guvernul român, Sturdza, a rugat pe ministrul de esterne să mijlocescă întărirea aleegei lui Mangra.

"Națiunea" nu se încrede în politica dlui ministru-president. "Națiunea" își teme supremația de rasă magiară, își teme viitorul, și avem foarte multe cause de a despera. Dacă o politică ca aceea a dlui ministru-president va mai conduce afacerile noastre, țera această va duce-o pôte câteva sute de ani, însă magiarimea se ruineză.

Trebuie întărit elementul magiar: o astfel de politică vom sprijini-o cu toții. Conte Albert Apponyi a dat un apel în care spune, că magiarimea în loc să cucerească la periferii, pierde zi de zi terenul. Apelul lui Apponyi este un memento, că s'apropie ora când chestiunea naționalităților va izbucni

cu întregul pericol. Lucru trist, că Apponyi se vede silit să apeleze la societatea magiară, căci de la guvernul magiar nimic nu putem aștepta.

NOUĂȚI

Dr. Nicolae Vecerdea, ales fiind dirigent al filialei "Albinei" din Brașov, la cerere proprie a fost șters din registrele camerei advocatiale.

Nuntă în familia domnitore. Fôia oficială din Viena vestește că archiduceasa Elisaveta Amalia, nepoța de frate a M. Sale, s'a fiantat cu ducele Alois Maria Adolf de Lichtenstein.

Încă un proces de "agitație". La numărul de Paști al "Foi Poporului" din anul curent era alăturată ca supliment o broșurică cu poezii și biografii de ale bărbăților nostri însemnați. Într-o aceste biografii era și a lui Ioan Buteanu, fost prefect în 1848—49 și împuscat de Hatvani la Iosășel în 23 Maiu 1849. Pentru acestă biografie procurorul a intentat proces de agitație și în calea investigației s'a constatat că autorul ei e Victor Lazar, redactorul de la "Fôia Poporului". La pertractarea excepțiilor senatul de acuză al tribunalului din Cluj a respins cererea procurorului de a fi pus sub acuză autorul biografiei. Procurorul a recurs cauza la Tabla regescă. Acestă a cassat hotărârea tribunalului și a dat drept procurorului, ear' în urma acesteia tribunalul a pus termen de pertractare pe 21 Novembrie st. n. Astfel, cu interval de două zile curtea cu jurați din Cluj va hotărî în două procese de "agitație": În 21 în procesul Darului de Paști (V. Lazar), ear' în 24 în procesul Cărții de aur (T. V. Păcățianu).

Se tem de Eminescu! Reuniunea de cântări "Armonia" din Cernăuți a dat Vineri sêra concert, în programul căruia avea să fie și poezia "La arme" a lui M. Eminescu, armonisată de Méhul. Censura austriacă a suprimat-o însă, zicend că textul poeziei e periculos.

Picnicul universitarilor din Cluj. În notița din Nrul 121 al zăriului nostru, prin care se anunța ținerea picnicului studenților români de la universitatea din Cluj, numele cassariului fusese publicat Ioan Dica, pe când acela e Ioan Hica. Rectificăm acestă spre orientarea celor cari voesc să trimită oferte.

Ucigașul e Seffer! Din Paris se vestește un extraordinar succes al metodelui "Bertillon" în eruarea criminalilor. Profesorul Bertillon e director al institutului de antropometrie, metodu sêu e că într-o alte măsurări făcute de pe trupul delincuenților ajunși în grăja poliției se i-a și copie (prin apăsarea degetului) de pe bucurul degetului policariu, al celui arătătoriu, mijlociu, și al celui inelar de la mâna stângă. Pe copia astfel luată se ved limpede fibrele curbe ale vinelor, al căror desen la fie-care om e altul și altul. Bertillon a classat aceste desemnuri în patru grupe; în grupa E cele în cari fibrele se încovăie spre stânga, grupa I cele cu fibrele spre dreapta, O cele cu fibrele în formă de cerc închis și grupa U cele cu fibrele de formațiune ce difere de cele cuprinse în celelalte trei grupe. Metodu acesta se numește bertillonagiu. În colecția lui Bertillon sunt mii și mii de fotografii de acestea, și dat fiind că crime mai mari comit de regulă ômenii cu trecut pătat, se pôte zice că în colecția lui Bertillon figurază aproape toți criminalii. — Casul despre care am amintit la începutul acestei știri e următoriu: Săptemăna trecută a fost ucis servitoriu unu dentist din Paris, în timp ce stăpânul era dus de a casa, ear' după aceea criminalul a jefuit casa. Urme, cari s'fi putut da ôre-cari indicii asupra făptuitorului, nu erau. Bertillon aflând despre întâmplare s'a dus și el la fața locului și a examinat cu o lupă totul ce se afla prin casă. Pe ușa de sticlă a scrinului de juvele a aflat în fine urme de degete (pete unșurose rămase de pe ele când criminalul a deschis scrinul). A dus placa de sticlă în laboratoriu sêu și după muncă de câteva zile a construit din petele acelea fotografia mărită a celor patru degete. Pe baza lor a declarat apoi comisariulu de poliție, că "ucigașul se numește Seffer". Comparând adecă fotografiile cu cele a.ătore în colecție, a constatat că copia policariului aparține grupei E, a arătătoriu aparține grupei I, a mijlociu grupei U, ear' a inelariulu aparține grupei O. Grupei combinate EIUO aparțin însă numai doi criminali notorii. Unul dintr-o ei se află în închisôre deja de mai de mult; al doilea se numește Seffer, de repetite-ori pedepsit cu închisôre. Pe baza declarațiilor acesteia poliția a făcut imediat perchișiție la mama lui Seffer. Acolo a confiscat o epistolă ce tocmai îi sosise din Marsilia de la fiul ei și în care era indicată adresa lui. La recercare

telegrafică Seffer fiind deținut a recunoscut că el a ucis pe servitoriu dentistului. S'au aflat la el și o parte din juvelele și banii furati.

Cancelist care vorbește opt limbi. În orașul Hörde (din Vestfalia) primăria publicase concurs la un post de cancelist cu salariu de treizeci marce (cam treizeci corône) pe lună. Într-o mulțimea de petițiuni intrate la acest concurs era și una în care concurrentul spunea că e absolvent de științele juridice, știe scrie cu mașina de scris, știe stenografa și vorbește limba germană, franceză, engleză, spaniolă, rusescă, italiană, turcescă și hebraică.

Epidemie de șarlach. În Sátoralja-Ujhely toate școlile populare, cele două școlile civile de fete și gimnasiu superior rom. catolic sunt închise pe timp de o lună, din cauza epidemiei de șarlach.

Tragedie pe tren. Vineri după amiază într-o Brieg și Oppeln un băiețel a cădut din trenul accelerat ce mergea de la Viena spre Berlin. Indată o femeie a deschis repede ușa apartamentului și a sărit după copil. Tot astfel voia să facă și tatăl copilului, dar' călătorii cealaltă nu l'au lăsat. Într-o aceste dându-se semnalul de pericol trenul a stat pe loc, ear' cei din tren au plecat să caute pe mama și pe copilul. Au aflat-o întâiu pe ea, sdruncinată și schilăvită oribil. Ceva mai departe zăcea băiatul, scăpat cu câteva contuziuni ușore. Nenorocita mamă a fost dusă în spitalul din Oppeln.

Devastările unui vulcan. Pe teritoriul republicei Guatemala (în America de mijloc) în 26—27 Octombrie a erupt vulcanul Santa-Maria, despre ale cărei devastări abia acum sosesc știri detaiate. Pe urmele erupțiunii au perit șese sute de ômeni, ear' lava și cenușa au acoperit împrejurimile până la înălțime de doi metri, nimicind totă plantațiunea.

Arest de fortăreță — pentru duel. Marți tribunalul din Rostock a osândit la șese luni închisôre de fortăreță pe profesorul de universitate Dr. Binder. Crima profesorului e, că pentru calumniile răspândite contra sa din partea soției colonelului Pacensky, a cerut satisfacție de la soțul ei, cu care a avut apoi duel. Colonelul, care în restimp a fost avansat la rang de general, ni-i că a fost tras la răspundere. Curiôsă dreptate!

Arsă de via. Duminecă nôptea pe la 3 ore, într-o odăe a restaurantulu lui Francisc Gassner din Orșova a explodat o lampă de petrol. În scurt timp întrégă casa a luat foc și a ars până n temeli. A cădut victimă flacărilor și o biată femeie, mama lui Gassner, bătrână și bolnăvicioasă, care din cauza slăbiciunilor neputend eși grabnic din casă a fost copleșită de fum și de flacări și a ars scrum

FELIURIMI

Contingentul de recruți în Germania e 256.197 pe fie-care an (împreună cu voluntarii), în Franția 217.098, în Rusia 318.000 (în anul acesta a fost preste 400.000), în Italia 102.422, în Austro-Ungaria 126.013, la care pentru anii următori ar fi să vină sporirea cerută prin proiectul de lege care tocmai acum e în debateră parlamentară.

Contingentul armatelor în timp de pace e: în Germania 575.113, în Franția 543.538, în Rusia 949.000 dislocate în Europa și 124.000 în Asia, în Italia 249.821, ear' în Austro-Ungaria 336.502 cu honvețime cu tot. Un batalion de infanterie în timp de pace constă: în Germania din 570—640 ômeni, ear' unul de vânători din 610—679 ômeni. La granițele ostice și vestice (Rusia și Franția) contingentul e mai mare. În Franția 500—600 batalionul de infanterie și 796—990 cel de vânători. În Rusia sunt cinci classări: batalionul de infanterie cu 475, de pușcași ori regimente de pușcași independente cu 477 ori 608, și bataliône de rezervă cu 415 ori 445 ômeni. În Italia batalionul constă din 445 ômeni, ear' în Austro-Ungaria contingentul normal e 375, ear' cel sporit, pentru Bosnia-Herțegovina, 520. La honvețimea austriacă ("Landwehr") contingentul unui batalion în timp de pace e 219, ear' la honvețimea ungară 208 ômeni.

Posta redacțiunii.

Dumescți. Despre instalarea din Ilia, cu privire la partea bună a serbării am dat raport în numărul 119 al zăriului nostru. Cât pentru partea slabă, credem că mai bine e să rămână necunoscută pentru publicul cel mare cetitoriu.

[200] 1-2

Avis de licitațiune

Joi, în 20 Novembre st. n. 1902, la 11 ore a. m. se va esarânda pe calea licitațiunii publice în Hamba pașunatul de oi în estensiune de circa 390 jugere, proprietatea bisericii ev. lut. A. B. din Hamba.

Licitațiunea se va ține în localul școlii ev. lut. din Hamba.

Prețul de strigare 1500 corone; vadiu 150 corone.

Hamba, la 23 Octobrie, 1902.

Presbiteriul ev. lut. A. B.

[199] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan devenit vacant în parochia Borgo-Rus cu filiile Dorolea și Iaad, din protopresbiteratul gr.-or. Bistrița, pe baza ordinului consistorial de dato 1 Octobrie a. c. Nr. 10258 bis., se scrie prin această concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sunt jumătate din cele fasonate la cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

De la concurenți se recere să aibă calificatiunea prescrisă pentru parochiile de clasa primă și să-și înainteze suplicele instruite cu documentele recerute prin lege în termenul deschis la oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Bistriței în Bistrița.

Se adauge însă, că în lipsa de astfel de concurenți pot reflecta și alții cu calificatiune mai inferioară.

Din ședința comitetului parochial gr.-or. din Borgo Rus, ținută în 11 Octobrie 1902.

Iacob Buzdug,
paroch, president.

Leon Ursan,
notariu.

Nr. 398 1902.

Vedut:

Simion Monda,
protopresbiter.

Nr. 546 protop.

[197] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Agârbiciu, din protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termenul de 30 zile de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu postul amintit sunt cele fasonate la cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigore în termenul prefript, subsementului oficiu protopresbiteral, având a se presenta înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Mediaș, 21 Octobrie 1902.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetul parochial.

Romul Mircea
protopresbiter.

Corone pentru miri

din aur double, împodobite cu imitații de petri scumpe colorate, cu câte trei cruci, foarte frumoșe și practice deore-ce se pot strîmța și lărgi după cum cere trebuința, bucata costă numai **16 cor.** plus porto postal și pachetare cor. 1.20.

Cruce de lemn 28-5/16

cm., pictură de mână în uleu reprezentând pe o parte "Restignirea Domnului" și doi îngeri ear' pe partea opusă "Botezul Domnului"; pe margini aurite cu aur veritabil; cele cu pictură simplă costă **cor. 9**, ear' cele fine bucata **cor. 12**, trimise cu postă recomandat costă cu 75 fileri mai mult.

Librăria archidiececană, Sibiu.

Cărți foarte eftine
și de valoare!!

„Colecțiunea Șaraga.“

- Nr. 1. Elena Sevastos, Povești.
2. N. A. Bogdan, Povești și anecdote.
3. Mih. Canianu, Poesii populare (doine).
4. N. Gane, Poesii.
5. Log. Cost. Konaki, Poesii vol. I.
6. „ „ „ „ „ II.
7. Mihail Eminescu, Poesii complete.
8. Sofia Nădejde, Nuvele.
9. A. Vlăhuță, Nuvele.
10. Henriette și M. Eminescu, Scrisori.
11. Ar. Densușean, Cercetări literare vol. I.
12. „ „ „ „ „ II.
13. N. Gane, Domnița Ruxandra vol. I.
14. N. Beldiceanu, Poesii.
15. Elena Sevastos, Anecdote populare.
16. A. Steuermann, Antologie.
17. „ „ „ Crestomație.
18. N. Iorga, Schițe din literatura română.
19. N. A. Bogdan, Și noi și vechi.
20. I. L. Caragiale, Teatru vol. I.
21. „ „ „ „ „ II.
22. N. Iorga, Schițe din literatura romană.
23. Matilda Cugler-Poni, Poesii.
24. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. I.
25. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. II.
26. Carmen Sylva, Poveștile Peleşului.
27. V. Conta, Incercări de metafisică.
28. Mihail Eminescu, Nuvele.
29. Victor Onișor, Doine și strigări din Ardeal vol. I.
30. V. Conta, Teoria fatalismului.
31. V. Conta, Teoria undulațiunii vol. I.
32. D. Bolintinean, Poesii vol. I.
33. D. Petrino, Poeme.
34. Cavaler C. Stamati, Musa românească vol. I.
35. Cavaler C. Stamati, Musa românească vol. II.
36. Ed. Gruber, Stil și gândire.
37. V. Conta, Teoria undulațiunii vol. II.
38. M. Eminescu, Diverse.
39. Carol Scrob, De-ale inimii.
40. D. Bolintinean, Poesii vol. II.
41. Const. Negruzzi, Păcatele tineretelor vol. I.
42. D. Bolintinean, Proză vol. I.
43. A. Donici, Fabule.
44. V. Conta, Bazele metafisice.
45-56. A. D. Xenopol, Istoria Românilor vol. I-XII.
57. Ionescu Raicu-Rion, Scrieri literare vol. I.
58. Fabuliștii români, Fabule.
59. Traian Demetrescu, Aquarele (poesii).
60. A. Steuermann, Sărăcie.
61. „ „ O toamnă la Paris (scrisori și versuri).
62. N. A. Bogdan, 15 comedii.
63. Al. Philippide, Starea socială.
64. I. L. Caragiale, Schițe, trad. origin.
65. H. G. Lecca, Prima (versuri).
66. I. G. Ionescu (Quintus) Clipe vesele (nuvele).
67. Gr. Alexandrescu, Fabule etc.

Prețul unui număr 1 cor.

Biblioteca Șaraga.

- Nr. 1. epuisat.
2. Poesii Nicoleanu, cu o prefață de Iacob Negruzzi.
3. Epuisat.
4. Este omul liber I, de G. Renard.
5. Un dușman al poporului, de Henrik Ibsen.
6. Țesătorii, de Gerhart Hauptmann.
7. Este omul liber II, de G. Renard.
8. Nuvele Baba Vodoaia, Dascălul Dumitrache, de Gh. Ghibănescu.
9. Eminescu Poesii (a 6-a mie tipărită).
10. Fabule I, de G. Asaki.
11. Decebal (Nuclea istorică) de I. P. Florantin.
12. Fabule II, de G. Asaki.
13. Strigoii, de H. Ibsen.
14. Schițe și Epigrame, E. Herovanu.
15. Tineretia lui Stefan cel Mare, de I. P. Florantin.
16. Don Cezar de Bazan, de Dumanoir și Denery.
17. Fabule, de C. V. Carp.
18/19. Nuvelă originală istorică, publicată de A. Papiu, Odobescu și Densușianu.
20. De recitat.
21. Povești morale, de P. Ispirescu.
Fie-care număr costă 25 fil.

Biblioteca poporului român.

- Nr. 1. Moș Calin, nuvele de Dorin.
2. Poesii populare, adunate de I. B. Popp.
3/4. 3 Istoriore morale, de I. Bota.
5. Cantece, de Romul Bortoșu.
Fie-care număr costă 20 fileri.

Librăria archidiececană.

In Tipografia archidiececană
a apărut:

ACAFTISTUL

Preasântei
Născătoare de Dumneșeu
și
alte rugăciuni

urmarte de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. —85
jumătate până . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin „ 2.60
în mătase „ 3.85

Se află de vîndare la

Librăria Tipografiei archidiececane
Sibiu.

La Librăria Tipografiei
Archidiececane se află de vîndare:

Preșii Postume, de M. Eminescu

Prețul: „ 1 C.
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10
bani mai mult.

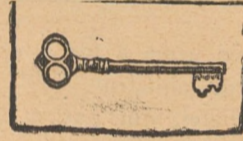
Octoich

ce se zice elenice paraclitic. Acum întâia-ora dat la tipariu în zilele prea înalțatului împărat al Austriei și Apostolicescului Craiu Franțisc Intăiu. Cu Blagoslovenia Exzellenței Sale Preasfințitului Domn Stefan Stratimirovici Archi-Episcopul și Mitropolitul Besericii Răsăritului din Carloveț, îndreptat fiind prin osărdia Preasfințitului Episcop al Argeșului Kyriu Kyr Iosif. — Acest Octoich-mare, de format folio, este tipărit cu litere cirile „la Buda în Crăesca Typografie a Ouni-versității din Peșta la anul 1811“ și costă nelegat 12 cor., legat 18 cor. — Se pôte procura de la Librăria tipografiei archidiececane, Sibiu.

Săpun cu ruda.

Marca:

“cerb” sau “cheie”

Săpunul cel mai bun, mai spornic și prin
urmăre cel mai eftin.

[201] 1-25

Se capetă pretutindenea.

A eșit de sub tipariu în Tipografia archidiececană:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani.**
Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidiececane.

La Librăria Tipografiei archidiececane din Sibiu se află de vîndare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvîntarea Inaltpreasânției Sale Domnului Ioan Metianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de tōte zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului, — Troparele învierei, Bogorodicele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morșilor. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicele troparelor ce se cîntă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe tōte lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începînd cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Inseamnărea cum se cetesc Evangeliile Vosresnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincina Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor. 40 fil.**, legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**